

Stališče BUSINESSEUROPE o novi evropski strategiji »European Growth and Jobs Strategy post – 2010«

Bruselj, oktober 2009

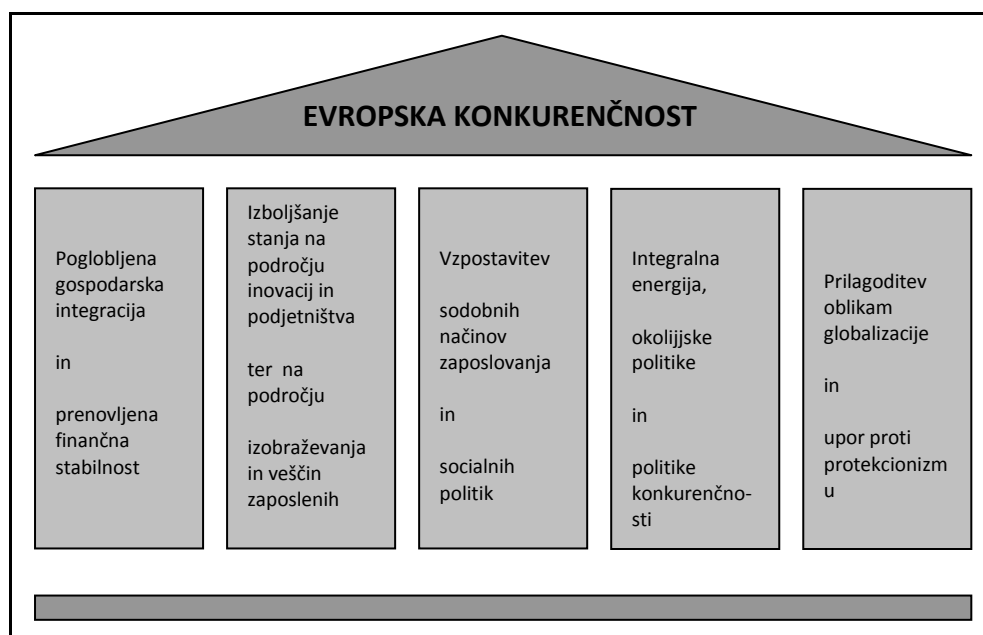
EU je leta 2000 sprejela ambiciozno "Lizbonsko strategijo" z namenom, da bi do 2010 postala najbolj dinamična svetovna, na znanju temelječa ekonomija. Na podlagi le delno uresničenih rezultatov omenjene strategije, je Lizbonski načrt zamenjala nova strategija za rast in delovna mesta z imenom "Europe 2020". Le-ta poudarja rast in nova delovna mesta, ki bi temeljila na razvoju zelenih tehnologij in inovacij. Pričakuje se, da bo marca 2010 Svet Evrope podal pozitivno mnenje glede osrednjega cilja nove strategije, vključujoč kvantitativne cilje. V nadaljevanju bodo vlade držav članic odločale o podpori smernic nove strategije in junija 2010 izpostavile specifične cilje na državni ravni. Do jeseni morajo države članice predložiti Programe stabilnosti in Konvergenčne programe, kot tudi programe nacionalnih reform.

BUSINESSEUROPE (v nadaljevanju BE) je sprejel novo strategijo kot potreben nov politični zagon, ki bo pritegnil sodelovanje EU institucij z namenom uresničiti skupni cilj. Predsednik BE Jürgen R. Thumann je poudaril posodobitev evropskega gospodarstva in pozval k določitvi jasnih ciljev, kot kriterijev za uspeh. Povedal je tudi, da bi se bilo potrebno osredotočiti predvsem na konkurenčnost ter na boljše pogoje za spodbudo poslovnih investicij, ki so za okrevanje evropskega gospodarstva nujno potrebne.

Vpliv globalne krize na gospodarstvo, trg dela in stanje javnih financ je bil velik in brez primerne političnega odziva bodo njegove posledice dolgoročne. Poleg takoj vidnih posledic globalne krize, kot so zmanjšanje in izguba proizvodnje in prihodka, so evropska podjetja upravičeno zaskrbljena zaradi izpostavljenosti tveganju obstoja šibke rasti, ki bi utegnila trajati razmeroma dolgo časa. Posledice tega bi bile za blaginjo evropskih državljanov, vzdržnost sistemov socialnega varstva in uvrščenost EU na svetovnem zemljevidu, preveč daljnosežne. Le skozi razvoj zasebnih iniciativ in investicij bo Evropa pridobila potrebne zmogljivosti ter uspešno prestala socialne in okolijske izzive, kot tudi ponovno vzpostavila trdno makroekonomsko okolje. Vendar se je potrebno zavedati, da upad, ki ga beležimo v zadnjem letu in pol, ni običajen, in da bi ga premagali, se bo potrebno osredotočiti na nekaj pomembnih elementov. Začeti gre pri **finančnem sistemu**, ki mora biti trden, saj le takšen predstavlja predpogoj za vzdržno oživitev gospodarstva. Reforma finančnega trga in prestrukturiranje bančnega sektorja bosta, z močnejšo podporo investicijam, inovacijam in podjetništvu, ključno prispevali k obstojni okrepitvi vzdržnega finančnega sistema. Z vidika preusmeritve donosnih naložb na globalni ravni, je za uspešno oživitev evropskega gospodarstva, kritičnega pomena tudi **konkurenčnost** evropskih podjetij. Namesto prizadevanja za preprečevanje tveganj za kapitalske odlive, bi bilo potrebno pozornost preusmeriti na povečanje možnosti za kapitalske prilive. To bi v veliki meri prispevalo k rasti evropskih gospodarstev, omejilo tveganje za razmah protekcionizma ter privedlo do dodatnega javnega dohodka, kar vse bi pripomoglo k vzpostavitvi trdnega javnofinančnega položaja. Vrnitev k finančni vzdržnosti mora temeljiti na reformah za

spodbuditev gospodarske rasti, posodobitvi javnega sektorja in socialnega sistema in ne na povečevanju že tako pretiranih davčnih obremenitev.

EU potrebuje tudi trdno **strategijo za dvig zaposlenosti** v starajoči se družbi. Le-ta mora vključevati izboljšanje kakovosti izobraževanja in procesov usposabljanja zaposlenih, spodbujanje podjetniške miselnosti, prilagodljivosti, mobilnosti in učinkovite politike priseljevanja. Da bi novo evropsko strategijo tudi dejansko uresničili, je potrebno predvsem osredotočeno politično vodstvo in neomajna predanost reformam. Predlog BE se nanaša na okrepitev politik EU, ki bi temeljile na petih vzajemno podpornih stebrih, kot prikazuje spodnja slika.

Prvi steber predstavlja poglobljeno gospodarsko integracijo in prenovljeno finančno stabilnost. Za učinkovito okrevanje evropskih gospodarstev je ključnega pomena dobro delujoč enoten evropski trg. Posebej pomembno vlogo bodo pri podpori okrevanju v prihodnjih letih imeli učinkovito regulirani finančni trgi. Reforme finančnih trgov morajo okrepiti čezmejni nadzor in krizne vodstvene prakse, izboljšati spodbudne strukture in bonitetne pravilnike ter na splošno zmanjšati procikličnost finančnih sistemov. Za dolgotrajno okrepitev finančne stabilnosti je potrebna velika mera uravnoteženosti in istočasna nagraditev prevzemanja zdrave mere tveganja, ki je neločljivo povezano s podjetniško dejavnostjo, inovacijami, mednarodno menjavo, dolgoročnimi investicijami in razvojem človeškega kapitala. Sedanji in bodoči člani evro območja bodo morali okrepiti njihovo kolektivno odgovornost, kot tudi lastno zavezanost k večji fiskalni disciplini, strukturnim reformam, večji konkurenčnosti in prepoznavnosti na mednarodni ravni. Okrepljeno upravljanje v evro območju bo pripomoglo k spodbujanju globlje tržne integracije v razširjeni EU, kot tudi k večji uveljavitvi evra, kot sidra globalne ekonomske in finančne stabilnosti.

V okviru drugega stebra BUSINESSEUROPE poziva k večji koherentnosti v politikah, ki spodbujajo na znanju temelječo in podjetniško družbo ter razvoj delovnih mest prihodnosti.

Ključnega pomena je seznanitev državljanov EU s privlačnimi pogoji, ki bi jih spodbudili k odpiranju lastnih podjetij. V tem okviru gre izpostaviti hitro implementacijo Akta za mala podjetja in preskrbo s primernim okoljem za stalen razvoj, kot nujnima elementoma za okrevanje evropskega podjetniškega potenciala. Ključnega pomena ostajata tudi zniževanje administrativnih in davčnih obremenitev ter izboljševanje dostopa do različnih virov financiranja. EU mora oživiti tudi svojo inovacijsko strategijo. Le-ta mora vključevati razširjeno preskrbo z rizičnim kapitalom ter spodbujanje trajnega povpraševanja po inovacijskih produktih in storitvah, kot tudi definiran okvir pogojev, ki olajšujejo velik obseg investicij v inovacije z namenom zadostiti povpraševanju na tem področju. Ključnega pomena ostaja stroškovno učinkovita zaščita pravic intelektualne in industrijske lastnine.

Tretji steber predstavlja vzpostavitev sodobnih načinov zaposlovanja in socialnih politik. Evropski socialni sistemi so ublažili najslabši vpliv finančne in ekonomske krize na zaposlene in ostale državljane EU. Vendar se je potrebno zavedati, da bo z vrnitvijo visoke brezposelnosti in močno poslabšanim stanjem javnih financ, zmogljivost EU, glede zagotavljanja zaščite pred tveganji in združeno gospodarsko rastjo v okviru socialnega napredka, vzdržna le pod pogojem povečanih naporov v smeri številnih potrebnih reform. Skupen napredek bo dosežen skozi povečano število zaposlitvenih ravni, večjo produktivnostjo in finančno vzdržnostjo evropskih socialnih sistemov. Države članice morajo uveljaviti načela varne prožnosti – kombinacijo fleksibilnosti delodajalcev, ki je potrebna za prilagoditev njihove delovne sile spreminjajočim se zahtevam, z varnostjo za zaposlene v času med zaposlitvama in z omogočanjem njihovega nadaljnjega izobraževanja in usposabljanja.

Četrti steber podpira razvoj integracije pristopa evropskih politik v okviru spopadanja z izzivi glede energijske varnosti, konkurenčnosti in podnebnih sprememb, ki do sedaj še ni bil vzpostavljen. Ustrezno oblikovane politike na tem področju lahko nudijo priložnosti za razvoj novih tehnologij, podjetništva in novih delovnih mest. Potrebna je aktivna udeležba EU pri promociji zelenih tehnologij, v širšem okviru pa so potrebne izboljšave na področju zagotavljanja večje raznolikosti, in hkrati varnosti, evropskih energijskih virov. Evropska strategija spopadanja s klimatskimi spremembami si mora kot prioriteto zastaviti izboljšanje energetske učinkovitosti in hkrati zagotoviti, da bodo vsi sektorji prispevali k obvarovanju okolja. Vendar ne gre pozabiti, da podnebne spremembe predstavljajo globalni problem. Zato mora EU sprejeti ustrezne pobude, ki bodo zagotovile vzpostavitev podnebnih politik tudi v industrializiranih državah zunaj EU, ki morajo biti vključene v skupen boj proti podnebnim spremembam, upoštevajoč načelo različnega obsega odgovornosti, ki ga nosi posamezna industrializirana država.

Peti steber predstavlja prilagoditev oblikam globalizacije in upor proti protekcionizmu. Na področju enotnega evropskega trga je potrebna natančna koordinacija med državami članicami za uveljavitev strogih in učinkovitih pravil delovanja enotnega trga na eni strani ter uveljavitev konkurenčnih pravil v izogib sprejemanju protekcionističnih ukrepov, ki bi privedli do izkrivljanja enotnega trga, na drugi strani. EU mora neprizanesljivo preprečevati tudi finančni protekcionizem, ki lahko povzroči dolgotrajno škodo finančni in gospodarski integraciji. V prihodnje se mora EU bolj angažirati na mednarodnem odru, predvsem z

namenom zagotoviti dostop do tujih trgov v okvirih menjave in investicij, izboljšane globalne regulative, uveljavitve poslovnega sodelovanja, finančne stabilnosti in močne zavzetosti v boju proti podnebnim spremembam. Za okrepitev evropske konkurenčnosti je potrebna tudi korenita sprememba EU politik, za podporo mednarodne menjave, predvsem v okviru carinske in izvozne regulative.